Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr. Wilno, dnia 18.VIII.32 r. 63

Treść numeru:

ŁOTWA.

ESTONJA.

---§---

ŁOTWA.Kronika:1.Sprawa otwarcia kolei libawo-romneńskiej."Jaunakas Zinas" /177/:W tych dniach oddział libawski organizacji kupców łotewskich zwołał zebranie organizacyj gospodarczych. Na zebraniu tem poruszano m.in.sprawę otwarcia linji kolejowej Libawa-Romny. Poseł na sejm Halins oświadczył, że Libawa może skutecznie konkurować z Kłajpedą i Królewcem. W Libawie robotnicy są tani, a składy na towary są lepsze. Po otwarciu kolei Libawa-Romny ekonomiczne życie libawskie szybko by się ożywiło, zaś obrót towarowy mógłby się podwoić. Przedstawiciel libawskiego komitetu giełdowego Abolits oświadczył, że libawski komitet giełdowy już w 1920 r. prosił rząd o otwarcie kolei libawo-romneńskiej, jednak głos mieszkańców Libawy nie został wysłuchany. Rząd nie ma wytkniętej polityki gospodarczej w stosunku do Libawy i Litwa może Libawę ekonomicznie wyzyskiwać.

Po dłuższych debatach uczestnicy zebrania uchwalili jednomyślnie, że przy zawieraniu nowego paktu handlowego między Litwą a Łotwą należy uzyskać zgodę Litwy na otwarcie linji libawo-romneńskiej. W rokowaniach z Litwą winien wziąć udział również przedstawiciel Libawy. Spełnienie tego zadania powierzono naczelnemu dyrektorowi warsztatów libawskiego portu wojennego J.Kerpisowi.

Dla prowadzenia rokowań handlowych łotewsko-sowieckich wybrano jako przedstawiciela Libawy posła Halinsa.

2. Partje centrowe a rząd."Brihva Zeme" /176/: Dwa pisma partyjne uważane za organy centralnych partyj koalicji rozpoczęły ostatnio ataki na koalicję. Opozycja tłumaczy to zjawisko tem, że centrum demokratyczne i postępowcy rozczarowali się do rządu i pragną obecnie sprowokować pozostałe partje koalicyjne do obalenia tego rządu. Tego rodzaju taktyka może istotnie doprowadzić do rozchwiania się koalicji, czego oczekują właśnie wszystkie partje opozycyjne.

3. "Pehdeja Brihdi" a ekspansja kapitału niemieckiego nad Bałtykiem."Pehdeja Brihdi"/178/: Po zakończeniu wojny światowej zahamowano zbrojny imperjalizm niemiecki. Mimo to kapitał niemiecki nie został zniszczony. Kontynuował on swą działalność dalej. Ze 104.746.000 łatów kapitałów obcych inwestowanych w przemysł łotewski 25.551.000 łt.należy do Niemców. Ze wszystkich kapitałów obcych kapitał niemiecki jest najdrapieżniejszy, gdyż dąży do szybkiego doraźnego zysku. Po dziś dzień Niemcy na Łotwie prowadzą budowę licznych fabryk rządowych. Ostatnio zaczęli

interesować się budową elektrowni na Dźwinie.
Z pod władzy kapitału niemieckiego może Łotwę wybawić jedynie stanowcza łotewska narodowa polityka gospodarcza.

4. R e a l i z a c j a b u d ż e t u ."Jaunakas Zinas" /177/:Ze sprawozdania M-stwa Finansów wynika, że w pierwszym kwartale r.b. dochody miały wynieść 33,4 milj.łt. Faktycznie jednak wyniosły 24,5 milj.łt. Niedobór wynosi więc 8,9 m.łt. czyli ok.3 milj.łatów miesięcznie.
Większy deficyt przyniosły:koleje, które z przewidzianych 1,4 m.łt. nie dały nic; monopol zbożowy, który nie przyniósł przewidzianych 667 tys.łt.; lasy państwowe, które zamiast 1 milj.łt.dały tylko 3.538 łatów, poczta, telefon, telegraf i radjo zamiast przewidzianych 350 tys. nie dały nic; M-stwo Opieki Społecznej zamiast przewidzianych 300 tys. dały 193 tys.; Departament Morski zamiast 500 tys. dał 400; Dep.Podatkowy zamiast 17,2 milj.łt. dał 15,3 m.łt.; Dep.Gospodarki Państwowej zamiast 4 milj.dał 859 tys.łt. i t.d.

5.L e t g a l j a i l e t g a l c z y c y ."Jaunakas Zinas" /171/: Letgalja zajmuje 1/4 część terytorjum łotewskiego. Zamieszkuje Letgalję 3/10 tys.ludności całej Łotwy. Letgalja różni się od pozostałej Łotwy, gdyż przeszło 200 lat była prowincją polską, a pozatem skład ludności w Letgalji jest dosyć mieszany. Łotysze stanowią tylko nieco więcej niż połowę. Dalej większość ludności Letgalji jest katolicka. Poziom materjalno-duchowy jest w Letgalji bardzo niski. Dochody rolników letgalskich są dwa razy mniejsze niż rolników pozostałej Łotwy.

6. S o c j a l d e m o k r a c j a ł o t e w s k a ."Pehdeja Brihdi" /175/:Przy łotewskiej partji socjaldemokratów znajduje się sekcja polska, która posiada własne pisemko "Myśl Pracy". Pisemko to, jeżeli chodzi o nienawiść narodową, niczem się nie różni od organu Polaków dyneburskich "Nasz Głos". Jak się okazuje, Polacy z pomocą socjaldemokratów łotewskich uzyskali w Rydze gimnazjum i 6 szkół powszechnych, będących gniazdami polskości. Pozatem socjaldemokraci w Letgalji bronią języka rosyjskiego i szkół rosyjskich. Nie należy się przeto dziwić, że socjaldemokracja łotewska prowadząca sprzeczną z interesami narodu łotewskiego politykę, traci z roku na rok zaufanie wśród mas robotniczych.

7. M e m o r j a ł f r a k c j i n i e m i e c k i e j d o p r e z y d e n t a i p r e m j e r a ."Jaunakas Zinas" /172/: Frakcja niemiecka w sejmie łotewskim złożyła na ręce prezydenta państwa i p.o. premjera Balodisa memorjał w sprawie sytuacji szkół niemieckich. Memorjał wyraża niezadowolenie Niemców łotewskich z powodu okólników ministra Oświaty w stosunku do szkół mniejszościowych.

8. Ż ą d a n i e p o m o c y v o n P a p e n a p r z e z N i e m c ó w ł o t e w s k i c h ."Jaunakas Zinas" /173/: Memorjał wręczony przez frakcję niemiecką, uważany jest za otwartą demonstrację przeciwko polityce narodowej obecnego rządu. Celem memorjału jest demonstracja. Wiadomą jest rzeczą, że niektóre sfery Niemców łotewskich zwróciły się do rządu von Papena z prośbą o poparcie starań mniejszości niemieckiej drogą dyplomatyczną. Niemcy Łotewscy prowadzić mają pozatem rokowania z Hitlerem, zmierzające również do uzyskania poparcia.

9. K o m i s j a d o p r o w a d z e n i a u k ł a d ó w g o s p o d a r c z y c h z R o s j ą ."Pehdeja Brihdi"/172/: Komisja do rokowań ekonomicznych między Łotwą a Rosją nie została jeszcze utworzona. Największą trudność stanowi sprawa przewodniczącego komisji. Na stanowisko to został wyznaczony Petrevics przedstawiciel skrajnych grup prawicowych, będących w opozycji do rządu. Grupy koalicyjne uważają, że w takich warunkach trudno się spodziewać pozytywnej pracy od komisji.

10. M o t o r o w e w a g o n y d l a L i t w y ."Latvijas Kareivis" /172/: Między fabryką łotewską "Feniks" a litewskiem M-stwem Komunikacji toczą się obecnie układy w sprawie wyprodukowania 6-8 wagonów motorowych dla litewskich kolei. Spodziewać się należy, że odnośna umowa zostanie podpisana w b.m.

ESTONJA.Kronika:1.K o n f e r e n c j a k o l e j o w a w M o s k w i e ."Rev.Ztg."/180/:9 sierpnia rozpoczęła się konferencja estońsko-łotewsko-sowiecka w sprawie wymiany wagonów w komunikacji między wyżej wymienionemi państwami.

2. W y w ó z o w i e c z T a l l i n a ."Rev.Ztg."/178/:W lipcu wywieziono z Tallina do Szwecji 2 tys.owiec.

3. L i c z b a p r a c o w n i k ó w p r z e m y s ł o w y c h w E s t o n j i . Liczba pracowników przemysłowych w Estonji zmniejszyła się do 33.193. W r.1931 wynosiła ona 34.133; w 1930 37.796; w 1929 38.717. /"Rev.Ztg." 178/.

4. D o k o ł a z m i a n y k o n s t y t u c j i ."Rev.Ztg."/178/: 14 i 15 sierpnia odbyło się losowanie w sprawie zmiany konstytucji estońskiej. W głosowaniu wzięli udział wszyscy uprawnieni obywatele. Wyniki nie są jeszcze znane.

5. S p r a w a c ł a n a ś l e d z i e ."Rev.Ztg."/178/: W związku z powrotem estońskiej flotylli śledziowej oclono cały połów po 4 centy od kila. Ogółem złowiono w tym sezonie 25 tys. śledzi, z czego 15 tys.beczek pozostawiono na użytek krajowy, zaś 10 tys.przeznaczono na eksport.

6. U d z i a ł E s t o n j i w k o n g r e s i e L i g i P a n e u r o p e j s k i e j ."Rev.Ztg."/169/:Estonja weźmie udział w kongresie Ligi Paneuropejskiej, który się odbędzie 1-5 października w Bazylei.

7. H a n d e l z a m i e n n y m i ę d z y E s t o n j ą a H i s z p a n j ą ."Rev.Ztg."/169/:Do Tallina przybędzie wkrótce honorowy konsul estoński w Barcelonie p.A.Debrei w celu przeprowadzenia układów odnośnej wymiany towarów między Estonją a Hiszpanją.

8. P r z y ł ą c z e n i e s i ę E s t o n j i d o p a k t u k o n s u l t a t y w n e g o ."Rev.Ztg."/178/:Rząd estoński postanowi przyłączyć się do zawartego 13 lipca paktu konsultatywnego.

9. S p r a w a p o d a t k u o b r o t o w e g o ."Rev.Ztg."/175/: Projektowany podatek obrotowy dotyczyć będzie głównych artykułów rolnych, operacyj bankowych, towarów monopolowych i przewozu tych towarów.

10. S p r a w a o b n i ż e n i a p ł a c ."Rev.Ztg."/175/:Minister Przemysłu oświadczył przedstawicielom związków urzędniczych, rzemieślniczych, nauczycieli i t.d., że obniżenie płac jest koniecznym warunkiem zrównoważenia budżetu.

11.S p r a w a k o m u n i k a c j i l o t n i c z e j W a r s z a w a - T a l l i n ."Rev.Ztg."/180/:Z Tallina donoszą, że przebywający tam obecnie przedstawiciele "LOT"-u czynią ostatnie przygotowania do otwarcia linji lotniczej Warszawa-Tallin.

Jak wiadomo, M-stwo Wojny Estonji oddało towarzystwu do dyspozycji lotnisko wojskowe /podczas,gdy tow. "Deruluft" tego odmówiono/.

12. N o w y p o s e ł n i e m i e c k i w T a l l i n i e ."Rev.Ztg."/180/:15 sierpnia przybędzie do Tallina nowy poseł niemiecki min. Reinebeck. Dzień, w którym prezydent Einbund wyda mu upoważnienie do sprawowania tego urzędu, nie został jeszcze wyznaczony.

13.W a r u n k i l e c z n i c z e w E s t o n j i ."Rev.Ztg."/180/ Ogółem liczba aptek w całym kraju wynosi 207.

W ciągu roku ubiegłego sporządzono 1.280.275 recept, w tem 152.477 - Kasa Chorych.

Ludność wydała na wszelkie medykamenta 2,57 milj.koron.